

PARASHAT BO

Messiaanse Gemeente Beit-Nitzachon

Parashat Bo

Pnee Ha-Tora - Parels van de Tora

Parashat Shevoea – wekelijkse Schriftlezing

Tora: Sjemot/ Exodus 10:1 – 13:6

Haftra: Jirmijahoe/Jeremia 46:13 – 28

Brit Ha-Chadasha: Luka 16:10, Ha Romie'iem/Romeinen 6:16-23

Sjemot 10:1-4 is de hoofdgedachte!

BO (Kom): “En G'd zei tot Mosjé: ‘Kom tot Farao want ik heb zijn **lev** (hart) verstokt en het lev van zijn avad'im (dienaren), om **ototai** (mijn tekenen) in zijn midden te plaatsen. en jij aan jouw kind kunt vertellen en aan je kleinkinderen, wat Ik de Egyptenaren heb aangedaan en welke tekenen Ik onder hen verricht heb, opdat jij weet, dat Ik Hasjem ben. Toen kwamen Mosjé en Aäron tot Farao en zeiden tot hem: Zo zegt Hasjem, **Hasjem Elohee Ha-Ivr'im** (de God van de Hebreëen): hoe lang zult gij weigeren u voor mijn aangezicht te verootmoedigen? want als jij weigert Mijn volk weg te sturen dan zal Ik morgen sprinkhanen in jouw gebied brengen”. Alleen zo kon G'ds almacht getoond worden.” -Vertaalt uit de *Orthodox Jewish Bible (OJB)*.

De sod in het het verhaal?

Bo is de 15e parsja van de Tora, de 3e van het 2e Tora-boek, Sjemot. Parsja Bo bestaat uit 14 parsjot, afdelingen waarvan 8 open en 6 gesloten zijn, telt 106 pesoekiem, verzen, 1655 woorden, 6149 letters en is hiermee de 29e na langste parsja.

Korte samenvatting

Bo is in getallenwaarde drie (beet = 2 en alef = 1). Dit is een teken dat er nog drie plagen zouden komen. De hovelingen van Farao zijn wanhopig. Toch blijft Farao weigerachtig. Wel wil Farao de mannen laten gaan, maar dat weigert Mosjé. Daarna overvallen sprinkhanen het land. Wat er nog over was van veldgewas en bomen vreten de sprinkhanen aan. Desondanks volhardt Farao in zijn weigering. Dan daalt een tastbare duisternis over het land maar ook dat verandert Farao's houding niet.

Er volgt een uitgebreide instructie over het Pesachoffer (waarvan het bloed aan de deuren gesmeerd moet worden) en het wegruimen van het gezuurde (chameets). Tenslotte sterven alle eerstgeborenen van Egypte van zowel mens als dier. Na deze verschrikkelijke gebeurtenis dringt Farao er bij Mosjé en Aharon op aan ogenblikkelijk te vertrekken. Hierna volgen de geboden van Tefillien en het lossen van mens en dier.

Farao was geen pion, ondanks alles heeft hij nog steeds een vrije wil.

“**Kom naar Farao** (kie=) want ik heb zijn hart verstokt” (Exosus10:1).

Het woordje `kie' kan hier beter vertaald worden als ofschoon. Hoewel ik zijn hart verstokt heb, moet je Farao toch benaderen om de Joden vrij te laten. Ondanks alles heeft hij nog steeds een vrije wil.

Langzaam verloor Farao zijn eigen vrijheid en werd een slaaf van zijn eigen zonde. Het resultaat van slavernij aan zonde is dood; maar wanneer wij van onze zonden “berouw hebben”, maakt het ons tot een slaaf van Masjiach en leidt ons tot leven!

Rav Sja’oel beschrijft de positieve keus die wij hebben, een keus die de Farao NIET maakte:

Rav Sja’oel legt ons uit: “Weten jullie niet, dat aan wie jullie jezelf stellen tot **avad’iem** (slaven) ter gehoorzaamheid, jullie slaven zijn van degene die jij gehoorzaamt, ofwel van de zonde leidend tot de **mavet** (dood), ofwel van de gehoorzaamheid leidend tot gerechtigheid? maar **Baroech Hasjem** (G-d zij gedankt) dat jullie vroeger **avad’iem** (slaven) van [Slavemeester] **Chet** (zonde) was, maar je gaf je **misjma'at Sjeba-lev** (gehoorzaamheid van het hart) aan het patroon van de Tora (de pnimiyus Tora van Masjiach Jes. 42: 4) waaraan u in dienst gekomen van de gerechtigheid.....Maar nu vrijgemaakt zijnde van zonde, en slaven van G-d geworden zijn, hebt u uw vrucht tot heiligheid, en het einde, eeuwige leven. Want het loon van zonde is de dood, maar de gift van G-d is eeuwige leven in Masjiach Jesjoea onze Adonaj.” – (**Ha Romie’iem/Romeinen 6:16-23**)

Rasjie zegt: “Het ene is afhankelijk van het andere. Als je goed doet, dan zal je leven. Als je slecht doet, dan heb je de dood. Dit is precies de gedachte, die Rav Sja’oel weergeeft in de brief van de Romeinen.

Gematria, numerieke woordwaarde van Mozes en Masjiach (Messias)

Farao was vrij geboren maar werd een slaaf aan zonde. Mosjé was geboren in een natie van slaven en eindigde met hen uit de slavernij in vrijheid te leiden.

De numerieke woord waarde van de naam van Mosjé (Mozes) is 345; de numerieke woord waarde van Majiach is 358. Dus het verschil is 13. Mozes + 13 = Masjiach.

De getalswaarde dertien is de numerieke waarde van het Hebreeuwse woord **echad** (1)."Hoor, Israël, Adonaj, onze God, Adonaj is **echad** (Eén)". In oorsprong bestond het Sjema alleen uit het ene vers Devariem 6:4 [zie B.T. Talmoed Bavli Soekkot 42a en Berachot 13b]. De Messiaanse periode wordt beschreven als de dag dat God echad en Zijn naam echad zal zijn.

Voetnoten:

- **Rav Sja’oel** Hebreeuws: **שאול התרסי**, Sja’oel HaTarsi, "Saul of Paul(us) van Tarsus") (Tarsus, ca. 3 - Rome, 64 of 67) was een joodse rabbijn en een zoon van een Farizeeër. Hij had zijn opleiding genoten bij de jesjiva van Gamaliël. Hij is een van de vroege leiders van de Joods Messiaanse beweging en speelt een centrale rol in de vroege ontwikkeling en verspreiding van de **besora** (goede boodschap).
- **Rasjie**, Hebreeuws acroniem van: **Rabbi Sjilomo Jitschaki** (Troyes, 1040 – aldaar, 1105) was een Franse rabbijn uit de Middeleeuwen, die tot op de dag van vandaag wordt beschouwd als een van de belangwekkendste verklaarders van de Tenach en Talmoed.
- De **Talmoed** Hebreeuws: (**תלמוד**) (= *mondelijke leer*) is na de Tenach. Het belangrijkste boek binnen het jodendom. Het bevat de commentaren van belangrijke rabbijnen en andere schriftgeleerden op de Tenach.

één-verklaren

Door het Eén-verklaren van G'd aanvaarden wij G'ds absolute heerschappij: 'Kabbalat Ol Malchoet Sjamajiem'. Elk aspect van ons bestaan is onderworpen aan Zijn wil. Er zijn echter ook nog veel andere verklaringen voor Sjema. Sommigen lezen: "Weet, Israël, dat Hasjem, onze G'd, de Enige G'd is." Anderen lezen het als een geloofsverklaring: Hasjem alleen is onze G'd en we hebben geen goden naast hem. Hasjem is Één, alleen Hem mag men dienen.

De twee groot gedrukte / geschreven letters in deze zin (ajin א and dalet ד) vormen samen het woord 'Eed' אד 'dallet van Echad zijn groot geschreven. Samen vormen ze het woord 'Eed' אד (ajien א and ד) (De letters אד wat 'getuige' in het Nederlands betekend. Dus als wij met het uitspreken met Sjema getuigen van de Eénheid van G'd en worden wij een levende getuigenis van de waarheid van deze tekst.

Hier hield men zich ook al mee bezig in de tijd van Jesjoea: "En een der **Sofrim** (schriftgeleerden), tot Hem komende, hoorde, dat zij met elkaar debatterden, en overtuigd, dat Hij hun goed geantwoord had, vroeg hij Hem: Welke **mitsva** (opdracht, gebod) is het eerste van alle? Jesjoea antwoordde: **Het eerste is: Hoor, Israël, Adonaj, onze God, Adonaj is één, Va'avavta et Adonaj elohecha bechol l'va'echa oevachol nafsjecha oevachol modecha.** (Vertaling: en jij zult Adonaj, uw God, liefhebben uit geheel uw hart en uit geheel uw ziel en uit geheel uw verstand en uit geheel uw kracht. [Deut. 6:4,5]. Het tweede is dit: **Vahavta l'recha kamocho** (jij zult uw naaste liefhebben als uzelf) [Lev. 19:18]. Een ander **mitsva** (opdracht), groter dan deze, bestaat niet. En de schriftgeleerde zeide tot Hem: Inderdaad, Meester, naar waarheid hebt Gij gezegd, dat Hij één is en dat er geen ander is dan Hij." - **Mark(us) 12:29-32**

Les

Dat de Masjiach al in de Tora genoemd wordt leert ons dat alles gerelateerd is aan de Masjiach, niet alleen het basisprincipe van het begin van de verlossing van Israël, maar ook alle details van ultieme wonderen.

laatste in daad, maar eerste in gedachte

Het uiteindelijke doel van de Schepping van de wereld is het Messiaanse tijdperk waarin de Schepping voltooid zal zijn. Het begin van de Tora verwijst al naar het einddoel waaraan onze inspiraties moeten zijn toegewijd.

Maimonides

Maimonides zegt daarom dat wie niet in de komst van de Masjiach gelooft of wie niet verlangt naar zijn komst ontkent niet alleen de woorden van de andere profeten, maar ook van de Tora en Mozes.

Maimonides, ook bekend als de Rambam, (Hebreeuws: Rabbi Mosjé ben Maimon. Hij leefde in (Córdoba (Spanje), 30 maart 1138 – Fustat (Caïro), 13 december 1204) en was een rabbijn, rechtsgeleerde, filosoof en arts. Hij wordt beschouwd als de belangrijkste rabbijn uit het post Talmoedisch jodendom. Zijn filosofische werk heeft tot op de dag van vandaag niet alleen grote invloed op het joodse denken, maar ook daarbuiten.

Na de tiende plaag

Na de tiende plaag krijgen de Bnee Jisra'eel hun eerste nationale mitsva (12:2). Het klassieke Rosj Hasjana, dat begint met de schepping van Adam en Eva, valt op de eerste Tisjri. Nisan is de maand van de Joodse bevrijding. Het is het beginpunt van alle Joodse feestdagen omdat het (nog steeds) het beginpunt vormt van de ontwikkeling van de Joodse spirit.

Hoe belangrijk de plagen, onze bevrijding en uittocht uit Egypte ook waren, uiteindelijk zijn dit allemaal voorbereidende stadia voor de essentie: Matan Tora, het aanvaarden van de Tora op de berg Sinai.

Als het echte begin van het Joods nationaal bestaan pas bij de berg Sinai begon in de derde maand, dan is moeilijk te begrijpen waarom de derde maand Sivan niet de eerste maand op de Joodse kalender is.

Uiteindelijk ging het daarom. De essentie van het Joodse leven, de Tora, zou centraal moeten staan als startpunt van de nieuwe kalender.

Levensvatbare Tora

Rabbi Mosjé Feinstein (1895-1986) beantwoordt onze vraag. Wil de Tora enige betekenis voor ons hebben, dan moeten wij de Tora op waardige wijze ontvangen. De acceptatie van de Tora moet levensvatbaar zijn. Dat de Tora een centrale rol zou spelen in ons leven is afhankelijk van al die stadia van geestelijke voorbereidingen die de Joden maakten voordat zij aan de voet van de berg Sinai arriveerden. Ons gevoel voor recht en waarheid, geloof en gerechtigheid moest ontwikkeld worden. Onze positieve karaktereigenschappen moesten gaan overheersen, onze negatieve persoonlijkheidstrekjes moesten geminimaliseerd worden. Dit zelfreinigende proces begon met de uittocht en duurde 49 dagen.

Daarom begint het tellen van de maanden vanaf Nisan, toen dit spirituele proces begon. Alleen na deze voorbereidende stadia zou de ontvangst van de Tora in Sivan mogelijk zijn.

Volgens Rabbi Mosje Feinstein zien we uit deze Tora-keuze dat ouders een geweldige verantwoordelijkheid hebben bij het opvoeden van hun kinderen. Een zuiver karakter en een oprecht geloof zijn de voorwaarden voor bezig zijn met de Tora. Tora-leren is niet alleen een intellectuele bezigheid. Een immense en intense voorbereiding is nodig, wil de Tora onze levensgids worden om ons bewustzijn van het G'ddelijke in de wereld te doordringen. Dat is onze uitdaging vandaag de dag.

Alles gaat er om om dagelijks Emoena (geloven en vertrouwen) te hebben op adonai.

Quote Chabad "Zo groot als je vertrouwen zal zijn, zo zal ook de ruimte zijn, die Hij vullen zal"

Jesjoea zegt persoonlijk tegen ons: "Wie in zeer weinig getrouw is, is ook in veel getrouw. En wie in zeer weinig onrechtvaardig is, is ook in veel onrechtvaardig." – **Lukas 16:10**

Voetnoot:

- **Rabbi Moses Feinstein** (Hebreeuws: משה פיינשטיין) Mosjé Faynshtayn; 3 maart 1895 - 23 maart 1986) was een orthodoxe rabbijn, geleerde en posek (een gezaghebbende beoordelaar van vragen met betrekking tot de Joodse wet).

Haftara Jirmijahoe 46:13-28

De overeenkomsten tussen de **sidra** (stukje (afdeling) uit de Tora) en de haftara zijn opmerkelijk. In beide wordt Egypte gestraft voor zijn omgang met het Joodse volk. En in beide zal het Joodse volk gered worden, toen en in een glorieuze toekomst. G'd zweert dat Nebuchadnezzar wraak zal nemen en Egypte zal verslaan en onderwerpen. De Egyptische Faraó had zichzelf tot god verklaard, de Egyptische adel was rijk en had alleen zichzelf nog op het oog. Nebuchadnezzar, koning van Babylonië, zou ze een les leren.

Zin 46: 27 'En wat u betreft, wees niet angstig, mijn knecht Ja'akov, en wees niet verschrikt, Jisraëel. Want Ik red u uit verre landen, uw nageslacht uit het land van hun gevangenschap. Ja'akov zal zeker terugkeren, rust genieten en zonder zorgen zijn, zonder dat iemand hem bang maakt'.

Het boek **Jeremia** is een van de boeken behorende tot de Grote profeten. In de Tenach wordt hij gerekend tot de latere profeten.

Historische achtergrond

De achtergrond van Jeremia wordt kort beschreven in het opschrift van het boek: Jeremia begon zijn profetische missie in het dertiende jaar van koning Josia (ongeveer 627 v.d.g.j.) en eindigde in het elfde jaar van koning Zedekia (586), "toen Jeruzalem in ballingschap ging in de zesde maand. " In deze periode vernietigde Babylon Assyrië, Egypte legde kortstondig de status van ondergeschikte op aan Juda, Babylon versloeg Egypte en maakte Juda een Babylonische dienaar (605), Juda kwam in opstand, maar werd opnieuw onderworpen door Babylon (597), en Juda kwam nog een keer in opstand. Deze opstand was de laatste: Babylon verwoestte Jeruzalem en zijn tempel en verbood zijn koning en veel van de leidende burgers in 586 v.d.g.j., waardoor het bestaan van Juda als een onafhankelijk of quasi-onafhankelijk koninkrijk werd beëindigd en de Babylonische ballingschap werd ingewijd.

In de laatste zin worden vier uitdrukkingen van rust en ontspanning aangegeven. Volgens de Midrasj op Genesis 28:10:22 slaat o.a. op het opstaan van de vier rijken, die over Israel zouden heersen. Ja'akov droomde over hen toen hij op de Tempelberg sliep en het visioen van de ladder zag. De droom van de Ja'akovsladder weerspiegelde ook de geschiedenis van het Joodse volk. De toekomst werd Ja'akov ontvouwen. De opstijgende **Malach'iem** (boodschappers) waren het symbool voor de toekomstige ballingschap van het Joodse volk.

De beschermengel van Babylonië kon zeventig treden beklimmen en viel daarna naar beneden, die van Medië kon tweeënvijftig treden hoog komen maar hield het verder niet vol. Zij zouden zeventig en tweeënvijftig jaar regeren over het Joodse volk. De Griekse engel kon honderdtwintig treden hoog komen en verdween daarna van het wereldtoneel, maar die van Rome bleef oneindig stijgen. Ja'akov raakte vertwijfeld. Maar G'd verzekerde hem: "Ook al komt hij zo hoog als de sterren, zodra zijn tijd komt, haal Ik hem Zelf naar beneden!". We leven nog steeds in deze 'Romeinse' ballingschap, waar maar geen einde aan lijkt te komen. Alleen **Masjich tsidkenoe** (onze rechtvaardige Messias) kan hier een einde aan maken.

Voetnoten:

- **Jire mijahoe** (יִרְמִיָּהוּ) betekent "God verhoogt hem".
- De **haftara** is een afsluitende lezing tijdens de sjabbatdienst, meestal een gedeelte uit de **Nevi'im** (Profeten) dat wekelijks na de Toralezing wordt gezegd. Dit gebruik is ontstaan toen de Griekse onderdrukkers onder Antiochus IV Epiphanes in de tweede eeuw v.d.g.j de joden verboden op sjabbat in hun synagogen uit de Tora te lezen.

Tot slot

Net als in de tijd van Mosjé zo zal het ook zijn als in de tijd van Masjiach. Net als toen was er stijging in onbeschaamdheid en schaamteloosheid; onderdrukkende inflatie; ongebreidelde onverantwoordelijkheid van de autoriteiten; centra van studie zullen veranderd worden in ontuchtige huizen; oorlogen; veel bedelaars, met niemand die medelijden heeft; wijsheid zal worden verrot; de vromen zullen worden veracht; de waarheid zal worden verlaten; de jongeren zullen de ouderen beledigen; familieruzies; onvoorzichtig leiderschap.

Andere bronnen voegen eraan toe: een gebrek aan geleerden; opeenvolging van zorgen en kwaad; honger; wederzijdse aanklachten, epidemieën van vreselijke ziekten; armoede en schaarste; vervloeking en blasfemie; internationale provocaties. Kort gezegd, het zal een tijd van lijden zijn waarop het lijkt dat God slaapt. Deze zijn de geboorteweën van de Masjiach.

"Wanneer je een generatie achteruit ziet gaan, hoop op hem.....wanneer je generaties overspoelt ziet raken met zorgen, verwacht hem. Wanneer je naties tegen elkaar ziet vechten, kijk naar de voeten van de Masjiach."

Jesaja 11:9 beschrijft de Messiaanse Tijd als een periode waarin de aarde vervuld zal zijn met kennis van God. Volgens de Talmoed gebeurt dit in het jaar 6000 vanaf de Schepping (we leven anno 2018 in het jaar 5778). In de zohar leert men dat elk millennium een Goddelijke dag is, dus met het zevende millennium bereiken we de Goddelijke Sjabbat.

De dagen van de Messias

De 6000 jaar menselijke geschiedenis vertegenwoordigt menselijke creativiteit. In het zevende millennium stappen we uit de Schepping en in de Schepper. Dit worden de dagen van de Messias genoemd.

Bovendien zijn er ook goede en gelukkige tekenen die de komst van de masjiach indiceren: hoe dichter het Messiaanse Tijdperk nadert hoe meer kennis er zal zijn op alle terreinen. De ramen van de Hemel zijn geopend. Vanaf eind 1800 begon de Industriële Revolutie. Dit was het begin van innovaties in transport, communicatie en technologie. Technologie, zoals het internet, kan gebruikt worden om de wereld in de Tora te onderwijzen.

Valkuilen

Toch zijn er valkuilen die tot verwarring en duisternis zullen leiden. Dit zijn de media en het materialisme. We moeten ons op de op geest achter de Tora blijven concentreren. Dit is de Masjiach. Alleen Hij kan het juiste perspectief op de realiteit handhaven. Moge allen getuigen zijn van de spoedige komst van de Masjiach in onze dagen.

שבת שלום - Sjabbat Sjalom,

David Prins

"Wanneer de Israëlieten de synagogen en de studiehuisen binnengaan zeggen ze tegen de Heilige: 'Verlos ons!' Hij antwoordt hen; 'Zijn er rechtvaardigen onder jullie? Zijn er Godvrezende mensen onder julie? Zij antwoorden: 'In het verleden...waren er...Tegenwoordig wordt het donkerder voor ons...' De Heilige zegt dan tegen hen: "Vertrouw in mijn naam en ik zal jullie bijstaan...want ik zal ieder redden die in Mijn Naam vertrouwt.' (Midrasj Tehilim 40:114)